

Priča jedne lipe

Izniknula sam iz mraka zemlje. Još jedna krhka stabljika. Lako otpuhana vjetrom. Stopala ljudi i kopita konja često bi me zgazila. Jaki nanosi snijega prekrili bi me u potpunosti. Imala sam vremena samo preživljavati.

To je trajalo sve dok nisam porasla. Bila sam tek visoka do čovjekovih koljena, no ljudi i životinje su me primjećivali pa me nisu gazili. Puhanje vjetra ne bi na me utjecalo. Snijeg bi pao taman toliko da mogu vidjeti. Tek tada sam mogla vidjeti ljepotu svijeta. Gledala sam kuće sa slamnatim krovovima. Krave kako pasu travu. Stare bake kako hrane koke. No, osjećala sam se ljubomorno jer sam napokon mogla vidjeti koliko ljudi poštuju visoko drveće. Gledala sam sa zavišću kako se ljudi kriju u hladu visokog drveća, kako ubiru plodove stabala. No, tada su i mene krenuli poštovati ljudi. Ne oni veliki, oni mali. Djeca, mislim da se zovu. I bila sam im zahvalna. Bila sami im zahvalna jer su me zalijevala, igrala se oko mene i igrala se sa mnom. Dvoje se djece istaknulo. Prvi je bio tih dječak. Čak i u društvu držao bi se zasebno, no on je definitivno bio „mozak” grupe. U slučaju da su djeca htjela napraviti nešto opasno, on bi ih zaustavio, no ako se ne bi dali, pomogao bi im sastaviti plan. Njegovi planovi bili su genijalni i uvijek bi uspjeli. Zanimljiv je bio taj dječak, Ivan se zvao, Ivan Mogajić. No, nijedan njegov plan ne bi uspio da nije bilo drugog dječaka, vođe grupe: Ambroza Gupca. Dječaka s duhom i glasom lava. Ambroz je održavao grupu u redu. On je bio voljen i poštovan među djecom. Jer bi uoči nepravde dao sve da nastane pravda. Jer bi pomogao svima, čak i svojem najgorem neprijatelju. No, moji dani s tom djecom su došli i prošli. Odrasla sam ja, a odrasli su i oni te ih više nije zanimalo druženje sa mnom.

Kao, sada, visoko drvo, napokon sam mogla vidjeti nepravde svijeta. Svijeta koji sam dosad tako dugo poštovala. Gledala sam kako se siromašni očevi rano ujutro ustaju da bi radili na zemljištu nekog čovjeka. Čovjeka, zbog nekog razloga smatranog „višim” od njih. Taj je čovjek nosio ime Franjo Tahy i pretvarao život ljudi oko sebe u pakao. Često bi slao ljude s papirom na vrata obitelji, ti bi ljudi, zatim, tim obiteljima uzimali desetinu onoga što su obitelji imale. Tjerao bi novovjenčane bračne parove da mu pošalju novčanu naknadu za svoj brak. Ljude koji bi prelazili mostove do svoje zemljice natjerao bi da plate. Najgore od svega, znao bi i zbog najmanjih prekršaja poslati ljude na grozna mjesta odakle više nikad ne bi izašli. Dugo sam ljeta i zima bespomoćno gledala vlastelina Tahyja kako muči jadne ljude. Odjednom sam ugledala čudan prizor. Ona ista djeca koja su se igrala oko mene krenula su se okupljati u

mome hladu vođeni, kao i prije, Ambrozom. Ambroz bi ih okupio te bi se tada svi krenuli žaliti. S vremenom je to žaljenje prešlo u planiranje, planiranje kako poboljšati situaciju. Nakon nekog vremena, odlučeno je, vlastelinu će napisati pismo sa svim reformama koje bi htjeli da uvede. Plan je proveden i nakon tjedan dana smišljanja što će sve staviti u pismo, uspjeli su podići selo da dođe pod mene i popiše sve nepravde koje su doživjeli i kako bi to htjeli popraviti, zajedno s njihovim potpisom. Pisanje je trajalo 2 dana i pismo se proširilo od početne duljine od 1 metar do krajnjih 6,5 metara. Seljaci su stisnuli palac kao znak potpisa. Poslali su pismo i nakon nekoliko tjedana čekanja dobili natrag jednostavno: „Ne”, popraćeno još težim mučenjem stanovnika Tahyjeve zemlje. Kmetovi su bili razjareni i nakon još nekoliko dana žaljenja pod mojim hladom, odlučili su da ako neće dobiti svoje reforme milošću, dobit će ih silom. Planiranje je trajalo dugo i kako je vrijeme išlo, sve se više i više seljaka pridružilo ideji. Ideja je došla, iznenađujuće, ni od kuda i predložio ju je čovjek zvan Ivan Pasanec. Ostatak se sela brzo složilo, Ambroz kao jedan od prvih, i Ivan Mogajić, kao jedan od zadnjih, no ipak su se uspjeli složiti. Uskoro su se Ivan Pasanec, Ivan Mogajić i Ambroz Gubec počeli nalaziti sami, buna se planirala nekoliko mjeseci, no na kraju se odlučilo da će započeti bunu negdje u zimi i prva meta će im biti Cesargrad, važna građevina s puno oružja. Budući da nitko od seljana nije znao voditi vojsku, odlučili su da će Ambroz, Pasanec i snažni mladić zvan Fištrić otići daleko iz Stubice do Žumberka, gdje je živio Ilija Gregorić, bivši vojnik u ratu s Osmanlijama. Zima je došla brže te godine, bar se tako činilo i, prije nego što sam znala, došla je buna. Na svu sam sreću uspjela biti daleko od većine bune, no zadnju bitku nisam mogla izbjeći. Održala se na ulazu u Stubicu i trajala krvava četiri sata, no bitka nije bila ništa naspram toga što se dogodilo nakon: Tahy je pobijedio i naredio objesiti seljake na drveće, jedno od kojih sam bila ja. Odrezao im je uši i noseve te su jadnici ili iskrvarili do smrti ili se ugušili. Što se dalje dogodilo, ostalo je u magli. Sjećam se vrisaka djece pri prizoru svojih mrtvih, obješenih, roditelja. Sjećam se vijesti da je Ambroz pogubljen. Sjećam se kako su imena Ivana Magajića, Ivana Pasaneca i Ilije Gregorića zaboravljena, dok je Ambroz bio zapamćen pod novim imenom: Matija.

Kada danas pogledam svijet, ne mogu ga prepoznati kao onog s vlastelinima i kmetovima. Ljudi se danas čine sretniji i zdraviji, no imam osjećaj da će dio mene zauvijek ostati na poljima tadašnje Stubice.

Marina Gabrijela O., 7. a, OŠ Matije Gupca, Zagreb